

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 24.

V Ljubljani, v soboto 16. junija 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravnistvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnistvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15**. Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Trgovske zadeve.

Trgovina na Kranjskem se bo sama po sebi morala razviti in pomnožiti, ker bo napredek prebivalstva v drugih ozirih to zahteval. Sedanje stanje naše trgovine je tako borno, da si kaj revnejšega težko mislimo, in ravno ta položaj trgovstva je provzročil želje po konsumnih društvih. Poleg Dalmacije je ni dežele v Avstriji, kjer bi bilo tako malo pravih trgovcev, kakor pri nas. Statistična primera naj to pokaže! Našteli bomo dežele po vrsti, počenši od tam, kjer je največ trgovcev. Na 10.000 ljudij ima trgovcev Dol. Avstrijska 260, Primorska 146, Češka 136, Solnograško in Galicija po 115, Gor. Avstrija 113, Bukovina 111, Moravska 110, Tirolska 95, Šlezija 90, Koroško 88, Štajarsko 79, Kranjska 57 in Dalmacija 40. Dolenja Avstrija ima pač zaradi Dunaja in Primorska zaradi Trsta toliko število trgovcev. Te številke so od l. 1890, ko se je na Kranjskem naštel na 499.000 prebivalcev 2.854 trgovcev.

Odkod pa prihaja to, da ima Kranjska toliko manj trgovcev, nego še celo sosednji Koroška in Štajarska? Ali morda zaradi pomanjkanja podjetnosti? Nikakor ne. Trgovskega duha je pri nas dovolj, razmeroma še celo preveč, če pomislimo, da je ni dežele v Avstriji, ki bi imela primeroma toliko krošnjarjev, kakor Kranjska. Na Kranjskem pride namreč na 10.000 prebivalcev 264 krošnjarjev. Vseh skupaj jih je 1340. Iz tega se vidi, da je pri nas obilica ljudij, ki so od narave nadarjeni za trgovino in ki imajo tudi veselje za to, a niso v stanu odpreti svoje trgovine, ampak vzamejo krošnjo na ramo in gredo z njo po svetu. Zemlja jih ne redi, kmetijske razmere so tako slabe, da se ne povrne, kdor je kdaj poskusil kak drugi kruh, nikdar

več h kmečkemu delu, ampak rajši teka od dežele do dežele s krošnjo na rami. Pomislimo le to čudno razmerje: Kranjska ima 2.854 trgovcev in 1.340 krošnjarjev — in, če pomislimo, da so tu med trgovce prišteti še vsi razni kramarji — tedaj pač moramo izpredvideti, da je naše trgovstvo v jako slabem stanju.

Vzrok slabi kranjski trgovini je dvojen: Ubožnost ljudstva in zanemarjenost strokovne izobrazbe. Trgovec je kakor rastlina, ki mora imeti za svojo rast dobro in rodovitno zemljo. Vse, kar se odtegne zemlji, odtegne se rastlini, vsako zboljšanje zemlje da novo rast in novo moč rastlini. Trgovski stan more tedaj procvitati le mej imovitim ljudstvom. Pač je mogoče, da se razpase kak trgovec semtertja tudi v sredi največje beračije in si naredi veliko bogastvo, a to je mogoče le z oderuštvom in ob pomanjkanju vsake konkurence — in to traja le nekaj časa. Splošno je vender le res, da je ljudstvo podlaga, iz katere rase trgovina na dan, podlaga, ki se mora ohraniti, in ki jo morajo trgovci sami v svojem lastnem interesu pomagati zboljšavati ali vsaj ohranjevati. Pri nas je v tem oziru grozno žalostno. Ljudstvo je skoro ob vse. Trumoma beže ljudje iz dežele v tujino za delom in za denarjem. Mej takim ljudstvom mora tudi trgovina pešati, saj nihče ne more kupovati, če denarja nima, „na puf“ jemati pa tudi dolgo ne gre. Iz tega lahko izpredvidijo trgovci, da je pametna organizacija kmetijstva splošno tudi trgovini koristna. Zadruga, ki zvečajo kmetom dohodke, ustvarjajo trgovcu zopet tla, iz katerih on srka svoje dohodke. Treba je le razmerje med združništvom in trgovstvom zakonito in po treznem dogovoru urediti, pa sta si lahko kmečki in trgovski stan v podporo in pomoč.

Drugi vzrok naše trgovske bede je pomanjkanje strokovne izobrazbe. Tu nosi pač glavno krivdo pomanjkanje slovenske trgovske šole. Naša stran je od vlade v tem oziru tako zanemarjena, da se Bog usmili, in mi se z lastno močjo ne moremo dvigniti iz svoje revščine. Treba je torej v tem oziru neprestano trkati, da se nam da, kar nam gre. Seveda bi bilo najbolje, ako bi trgovski stan bil toliko organiziran, da bi si sam mogel vzgojiti trgovski naraščaj. Trgovske zbornice in zadruga bi morale urejati trgovino in trgovsko izobrazbo, a pri uravnavi sedanjih zbornic je nemogoče misliti na kako uspešno izboljšanje.

Zadnjič smo poročali o prošnji za preosnovo trgovstva, katera je šla tudi v imenu 409. kranjskih trgovcev na Dunaj. Pozvali smo kompetentne kroge na odgovor — a vse molči. Neka klika neti samo strast in goji neumnost, za pozitivno delo niso ti ljudje. Naše mnenje je to, da bi utegnili mej Slovenci po taki ureditvi trgovstva tujci prevzeti velik del domače trgovine. Če se pomisli, da je v drugih deželah obilo izučenih trgovcev, kateri so drug drugemu na poti in si iščejo krajev, kjer bi si mogli pridobiti tla za nova podjetja, in če primerjamo v tem malo število domačih ljudij, ki so res po šolah in izpričevalih vsestransko usposobljeni, — tedaj moramo priti do sklepa, da je silno navarno, pri nas sedaj izvajati tako preustrojstvo, kakeršnega si želi dunajsko društvo izučenih trgovcev. Izmej 2.854 trgovcev jih je samo 409 sploh v kaki zvezi, in še izmed teh se naj potisne po zakonu sedaj večina mej maloobrtni stan, da ne bodo smeli prosto trgovati! Če se to izvede, tedaj nastopi pri nas pomanjkanje pravih domačih trgovcev, in odprta so vrata tujemu naseljevanju. Iz Dol.

Brez Boga!

(Slika iz socijalno-demokratskega življenja.)

Po eni izmed najslabših obmestnih ulic mesta T. pomikala se je stara ženica. Postajala je skoro pred vsako hišo ter si s starošegnim rožastim robcem brisala solze v očeh, potem je pa poskušala brati hišne številke.

Konečno se ji posreči, da najde, kar je iskala. Pred veliko, iz surovih kamnov zidano „kosarno“ (tako imenujejo v tovarniških krajih se nahajajoče velike delavske hiše) se ustavi. Še enkrat pogleda na zid, je li številka prava; potem pa stopi skozi odprta vežna vrata na dvorišče, kjer se je podila jata otrok. Tam pri vodnjaku je prala mlada, rudečelasa ženska. Starka se ji približa ter jo ponižno popraša, če ne stanuje v tej hiši družina Petričeva.

„Petričeva?“ ponovi perica, „i seveda, Petričevi stanujejo v onemle delu poslopja, dve nadstropji visoko, prva vrata na levo.“

Starka se zahvali, prekorači dvorišče in začne z velikim trudom lezti po stopnicah. Ali je bila samo starost, ki je nje stopanje tako obtežila, ali pa je kaka duševna bolest tlačila njene prsi? Vročina ji je gnala znoj iz vseh udov, ki je v debelih kapljah močil njeno čelo. Prišedši vrhu stopnic prevdarja, bi li potrkala ob na pol odprta vrata ali ne, ter bojazljivo gleda okoli. Konečno se ojači. Ker ji na večkratno trkanje

nikdo ne odgovori, vstopi v precej prostorno kuhinjo, v kateri se je videlo, da je nerednost vsakdanja gospodinja. Starka potrka na vrata, ki so vodila v sobo.

„Noter!“ se oglasi ženski glas.

Komaj je starka vstopila, ji pride mlada, blede žena naproti, katera je prej sedela ob zibelki bolnega deteta, in ji z vsklikom: „Jezus! Marija! Vi ste tukaj, mati!“ jokaje seže v roko.

Ženica objame hčer, a njenim prsom se izvije bolesten vsklik: „Moj Bog! V kakšnem stanu sem te našla! Neža, ti moj edini otrok!“

Dolgo sta se objemali ženi in bridke solze so zalivale njena lica. Potem posadi hči mater na stol, pade pred njo na kolena, skrije obličje v krilu materinem ter jame pripovedovati dolgo povest o pogubljenem mladem srcu. Povest je bila tako žalostna in pretresujoča, da starka dolgo ni našla besedij tolažbe. Le solznimi očmi je zrla proti nebu in prosila božje usmiljenosti svoji nesrečni hčeri....

* * *

Nežika je bila edina hči malega obrtnika na kmetih. Mlada je bila, veselega srca in jasnih oči. Še ne 20 let staro je snubil Peter Lokar, mlad mizar. Peter je prej doma pomagal očetu, potem pa se je preselil v bližnje mesto, odkoder je svojo ljubimko večkrat obiskal, in slednjič je poprosil pri stariših za njeno roko. Oče ni mnogo nasprotoval zvezi z mladim možem, saj je bil

Peter na glasu kot dober delavec. Mati pa je iz zanesljivega vira izvedela, da je mladi mizar bil v mestu zapeljan, da je brez vere in ščitnik socijalno-demokratskega tabora. Opozorila je hčerko na to, a ona je potožila svojemu zaročencu, kaj pravi mati. Ali premetenec je znal svoji nevesti odpoditi črne misli. Vselej, kadar je prišel iz mesta, ji je prinesel kako lično darilce. Znal ji je tako sladko in prikupljivo govoriti, da je strastna ljubezen, katera je navadno slepa, v srcu dekličinem obvladala vsa druga čustva, ki so se včasih prav svarilno oglašala. Svarila jo je mati večkrat, toda zaljubljenim so svarilne pridige po navadi metanje boba v steno.

Necega dne izgine Nežika in nikdo ni vedel, kako in kam. Štirinajst dnij potem pa sprejmo skrbipolni stariši iz T. pismo, v katerem jim hčer poroča, da se ji v velikem mestu prav dobro godi, da jo Peter v kratkem vzame, da je že na oklicih in poroka stoji pred durmi. Stariše na koncu pisma prosi odpuščanja, ker jim je ušla. Ta novica se je takoj razširila po celi vasi. Hudobni jeziki so jeli obirati ime prej neomadeževanega dekleta. Celo stariši so po lahkomišelnosti mladenke prišli ob dobro ime. Konečno so prisiljeni dovoliti v močitev z demokratom. Poroka se je izvršila. Hčerka je potem pogosto pisarila, kako se ji dobro godi, in da je prav zadovoljna v velikem, hrupnem mestu, kjer vlada čisto drugačno življenje, kakor v dolgočasni vasi.

in Gor Avstrije in s Češkega bi se začeli naseljevati izučeni trgovci, ki bi kmalu prevzeli vso domačo trgovino. Naš trgovski stan bi bil tedaj podoben inženirskemu — kamor pogledaš, samo Čeh in Nemec! Razložek bi bil le ta, da bi bil v trgovini zraven še — Jud.

To je vsekako uvaževanja vredno. Naj oni dobro premislijo, kaj delajo, ki si sedaj prisvojajo politično vodstvo trgovskega stanu!

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljanski občinski svet je imel v torek svojo sejo. Župan je naznanil, da je zapustil modro družbo občinskih očetov pri zadnjih dopolnilnih volitvah zopet izvoljeni gosp. inženier Pavlin. Pa ni se samo poslovil, tudi par gorkih je povedal ob slovesu občinskim svetnikom. Pisal jim je, da je jeden glavnih vzrokov, da se poslavlja od njih, ta, ker bi moral biti odgovoren za sklepe v tehničnih stvarih, in ta odgovornost bi bila prevelika. Te besede povedo marsikaj! V stavbinski odsek je na mesto g. Pavlina izvolil občinski svet g. nadinženirja Komovca. Poleg g. Pavlina ni bilo k seji tudi g. Dejaka. Tako nedostaje v občinskem svetu že pri drugi seji dveh novozizvoljenih svetnikov. Pač škoda poti, ki so jo delali volilci na volišče!

Obč. svetnik g. Svetek je poročal, da je imel mestni zaklad l. 1899. dohodkov 1.020.517 K 66 v, stroškov pa 993.180 K 19 v. Novi eksekutor Šturm jo je dobil pri tem pod nos. Dejalo se je, da se zastanki prepočasno izterjujejo, in gotovo bodo prizadeti Ljubljanci sila veseli, ako povemo, da se je storila v občinskem svetu trdna obljuba, da bodo v tekočem letu zaostalih 66.000 K gotovo izterjali.

Večina občinskih svetnikov si ob računih ni hotela težiti vesti. Ušla je županu iz dvorane in občinski svet je postal nesklepčen. O tej priliki se je šele spoznala velika potreba županovega Zanca. Župan je Zanca zapodil podučit mestne očete, češ, naj jim pove, „da zborujemo v tej dvorani, ne pa zunaj.“ Tako se je zopet videlo, da Zancek in župan spolnujeta drug drugega. A Zancek ni imel pravega uspeha. Turk se je spomnil na stare čase svoje opozicije in je nagajal županu s tem, da je zbral občinske očete zunaj na hodniku pri pijači. Tako so občinski očetje pili, namesto da bi zborovali. Župan Hribar je vedel, da mora priti mednje večja avtoriteta, nego je Zancek, kadar občinski očetje pijo, zato se je vzdignil sam raz svojega prestola ter jih šel poditi v dvorano. Kozak, Škerjanc, Malli, Prosenc in nekaj drugih se mu je udalo, Turk pa je ostal pri kupici.

Galerija je občudovala občinske očete, da si na ta način hočejo dobiti korajžo, da bi odklonili predlog župana, ki je velik prijatelj potovanja na razne stroške, da se štiri mestne uradnike pošlje na pariško svetovno razstavo na mestne stroške in sicer gg.: Duffeta, Kocha, Ciuhu in dr. Kopřivo. Dalo naj bi se vsakemu po 600 K. Obč. svetnik Žužek je celo predlagal, naj vsak dobi 800 K. Obč. svet. Šubic je dejal, da vlada pošilja v Pariz svoje uradnike, zato jih mora tudi občinski svet, sosebno g. Ciuha, ker bi ondi videl napredek elektrike. Gosp. Šubic je pozabil, da je lani poslal obč. svet g. Ciuhu na specialno električno razstavo in da je ondi videl, kar bo za Ljubljano potreboval. Dr. Kopřivi je že zagotovljena potovalna podpora od deželne vlade in dež. zdravstvenega sveta in vender sta župan in obč. svetnik Žužek hotela mu dati veliko podporo še iz mestne blagajne. Pridružil se jima je še obč. svetnik Kozak. Tudi ta zastopnik obrtnikov je bil za to, da gredo mestni uradniki v Pariz, ker časopisi pišejo sila lepo o pariški razstavi. Kozak mora vedno vrteti kadilnico Hribarju, zato mu je občinski svetnik Turk prav zaklical: „Še ti pojdi v Pariz!“ Ob Kozakovem pritrtkavanju županu ni preostajalo poročevalcu obč. svetniku dr. Požaru drugega, nego da je izjavil, da nima nič proti temu, ako občinski svet tudi ves magistrat pošlje v Pariz. Občinski svet je dovolil, da se dá samo dr. Kopřivi za to pot 300 kron.

To je župana vjezilo. Ker ima Hribar preveč povišano župansko plačo, da od tega poviška vsako leto 600 kron v kak namen, ter je izjavil, da bo dal od tega razpoložljivega zneska 600 kron g. Duffetu in mu dal še 4tedenski dopust. Zancek je pri tem očitajoč pogledal župana, češ, „zakaj pa še mene ne pošlješ v Pariz, da bi videl slugo novega pariškega župana?“

Mestni vrtnar g. Hejnic, o katerem se je v občinskem svetu trdilo, da je prvi vrtnar v celi deželi, bi tudi rad potoval na mestne stroške na svetovno razstavo. Sklenilo se je g. Hejnica priporočiti v podporo deželni komisiji za potovanje v Pariz. Mnenja smo, da se v podpore, ki so pri dotični komisiji namenjene obrtnikom, g. Hejnic nima pravice vmešavati.

Na predlog obč. svetnika g. Trdine dobe magistratni slugi poleg ljudskih šol znameniti dar. Sklenilo se je, nakupiti 100 izvodov Bonačevega „Voditelja po Ljubljani“ ter ga razdeliti mej ljudske šole in — magistratne slugi.

Telefon bodo napravili pri mestni posredovalnici za delo in službe. Za leta 1897. izvršeno popravo Štepanškega mostu se je že tretjič dovolil naknadnikredit. Za popravo je bilo proračunjenih 810 gld., kar pa

ni zadoščalo. Dalo se je zopet še 600 gld., sedaj se pa nakrat zahteva še 830 K. Take jasne račune in tako rednost je odobril občinski svet!

Za 3350 K se bode postavila ob elektrarni ograja, na strani poti Tönniesu pa zid. Porabil se bode za to ves čisti dobiček elektrarne, pa dodati se bode moralo nekaj tudi iz kakega drugega fonda.

Za 16.341 K 05 v. se bode vpeljala parna kurjava in parna kopelj v novem šolskem splotju dekliske osemrazrednice pri sv. Jakobu. Dela so se oddala tvrdki Brückner.

Sklenilo se je, pri mestni policiji vpeljati antropometrično merjenje in se odobri, da je v ta namen poslal župan detektiva Toplikarja na Dunaj ter se za vredbo antropometričnega urada po Bertillonovem sistemu pri mestni policiji da 248 K.

Prekupovanje živil, ki vzbuja občo nevoljo in draži cene, je tudi prišlo na dnevni red. Gostilniška zadruga je prosila za premembo tržnega reda. Želela je, da se prekupovanje prepove dan pred tržnim dnevom, ob tržnih dneh pa do 11. ure. Magistrat je v posebnem pismu izjavil se, da prekupovanje ni silno, ker je imel radi prekupovanja samo 10 kazenskih slučajev, in obč. svetnik pl. Bleiweis se je tudi to pot, kakor po navadi, znebil silno modnih besedij. Bil je mnenja, da naj gospodinje s tem stopijo v boj proti prekupčevalkam, da tudi one nakupujejo pred tržnimi dnevi. Prošnja je bila odklonjena, naj je tudi obč. svetnik Tosti opozarjal na to, da bo z odklonitvijo nakupujoče občinstvo globoko zadeto. Določilo se je le, da se smatra, ako je sobota ali sredo praznik, dan prej za tržni dan. Dosedanja prepoved, da se ne sme prekupavati ob tržnih dneh do 10 ure, seve ostane v veljavi, a postopalo se bode ž njo menda ravno tako, kot — doslej. Tako sta od občinskega sveta dobila udarec tisti, ki kupuje, in kmet, ki prodaja.

Na predlog obč. svetnika Šubica se bode podala deputacija dveh občinskih svetnikov z županom na čelu na Dunaj, da še osebno prosi prizanesljivosti pri vračanju potresnih posojil.

S potovanjem se bo pač le zapravil denar, ker Hribar ne bode več vplival, nego poslanci. Sopotovalca si izbere Hribar sam.

Popolnoma se je molčalo o odloku notranjega ministerstva, ki določa za Ljubljano dvojezične ulične napise in ki zavrača rekurz mestne občine. Ali se hoče vso stvar potlačiti?

Na dnevnem redu je bila tudi točka o zgradbi mesarskega mostu, a je odpadla. Menda je v stavbinskem odseku o zgradbi mnogo različnih mnenj o „praktičnem“ in je odstop obč. svet-

A sreča je opoteča! Lahko jo primerjamo zdrobljivemu steklu. Prvi otrok je umrl Neži po porodu. Bolezen se je lotila moža in ga storila mesece nesposobnega za delo. Uboštvo, skrb, revščina in žalost se vselijo v družino. Rože na licih mlade žene kmalu odvetó. Kakor je pa pojemale nekdanja njena lepota, takó je pojemale tudi ljubezen moža do nje. Iz nekdanj vzornega delavca je postal Peter, ki v veri ni več našel sredstva, da bi pogumno prenašal udarce usode, razposajen kričal. Imel je na shodih vedno odprta usta, sicer se je pa po gostilnah klatil in vsak vinar zapil, žena je pa doma stradala. Prišel je čas družega poroda. Tu pa so se zbrali temni oblaki nad zakonskima. Mož že leta ni obiskal cerkve, žena pa tudi, odkar je bila omožena, še ni videla cerkve znotraj. Tako sta živela brez Boga, brez vere! Porod je spravil ubogo ženo skoro na rob groba, otrok pa je tudi zbolel. — „Kdaj pa pošljete otroka h krstu?“ je vprašala soseda, ki je bolnici stregla. To je ganilo mater. V mladosti vcepljeni ogenj verskega prepričanja je zaplamtel v njenem srcu, in tako še vendar ni bila propadla, da bi hotela imeti „ajda“. Povedala je možu, da pošlje otroka h krstu. Ali mož, napolnjen brezverskega duha, bil je že tako daleč zabredel, da se je temu protivil z jekleno odcenostjo. Vse, kar je bilo z duhovništvom in cerkvijo v zvezi, bilo mu je zoperno. Sovražil je duhovne iz dna svoje zbegane duše. Tako se mu je morala udati tudi uboga

žena; sicer je bil njen verski čut že toliko omajan, da se ni hotela moževi volji ustavljati. Torej otrok ni bil krščen, in žena je ležala. Otrokovo zdravje ni moglo vspevati ob materini bolezni. Oče je klel in razgrajal v tem žalostnem stanu, mati pa je jokala in obupno vila roke. Zdaj je izprevidela, da je življenje brez Boga pač žalostno. . . . V tem položaju piše pismo svoji materi — oče ji je bil že prej umrl — in jo prosi, naj pride in ji pomaga v skrajni potrebi.

In mati je prišla veliko soboto zvečer. Bala se je, da jo najde nesrečno, a našla je vse slabše, kakor si je predstavljala.

S skesanim srcem je popisovala Neža materi svoje življenje brez Boga in slednjič priznala, da jo Bog po pravici tepe.

Med tem, ko je Neža materi tožila svoje reve, postala je zunaj popolna tema in noč je razprostrla svoja krila nad morje mestnih hiš. V sobi postaja hladno. Bolni otročiček jame jokati.

Mati se vzdigne, potegne s predpasnikom čez objokane oči in vzame dete iz zibelke.

„Kaj mu je?“ vpraša stara mati, ko prižiga luč in sočutja polna gleda bolnega otroka.

„Mislim,“ da je davica, odvrne mlada žena, „bojim se, da nam tudi ta umrje, kakor je prvi. O Bog, pusti mi vsaj tega! Usmili se me vender!“

Srce pretresujoče je bilo toženje mlade žene. Vedno huje postaja hrčanje bolnega deteta.

„Nisi li po nobenega zdravnika poslala?“ vpraša mati.

„Seveda sem! dajte mi zdravilo, ki stoji tamle na omari, sicer mi otrok umrje, in še krščen ni!“

„Ka-aj! Za božjo voljo! še ne krščen? Je li to mogoče?!“ zavpije starka in sklene prestrašena roki. „Že 3 mesece je star, pa še ni krščen? Usmiljeni Bog! Kakšno življenje je to! Ste li vsi postali pagani v tem nesrečnem mestu? — In oni otrok, ki je umrl, ali tudi ni bil krščen? Povej!“

„Ne!“ izusti na pol glasno na stolu sedeča, mlada mati, ki je vzela v roke umirajočega otroka, „ne, ker mož tega ni pripustil.“

„In ti si mu pritrdila, ti, moja hči!“ Razvnela se je starka v opravičenem ogorčenju. Ozre se po detetu, kateremu je že sapa pohajala in se je že vidno s smrtjo borilo. Za trenutek ne ve, kaj bi storila. Kar obrne svoje od solz zalite oči proti nebu, in, kakor bi ji bila vznemljena misel šinila v glavo, stopi k mizi, na kateri je stala steklenica z vodo. Hlastno zgrabi steklenico z besedami: „Torej odprimo vsaj tej revici nebeška vrata!“ in hoče otroka krstiti.

„Kaj počenjate, mati?“ jo vpraša hči začudena.

„Kaj počenjam? Krstila ga bom, krstila!“ odgovori starka.

(Dalje sledi.)

nika Pavlina baje s tem v zvezi. Ker se ta zaveda v odseku toliko časa kuha in se vedno odstavlja z dnevnega reda, pričakovati je v prihodnji seji imenitnih predlogov.

Izvirni dopisi.

Ljubljana, 14. junija. — Pred tremi leti je začel posnemati dr. Ivan Tavčar svojega novomeškega prijatelja in delati propagando za razširjenje luteranstva na Kranjskem. Vsa tri leta se že ta duhovski svetnik ljubljanskega pastora neizmerno žene in peha po „Slovenskem Narodu“ in „Rodoljubu“, da bi omajal Kranjcem katoliško vero in zopet oživil luteranskega zmaja, katerega so pred 300 leti ubili jezuiti. V Ljubljano so prišli jezuitje dne 21. januarja l. 1597. in utemeljili poleg cerkve sv. Jakoba veličasten kolegij s šolami. Bili so jezuitje desna roka gorečega škofa Tomaža Hrena. Spomina vreden je slučaj te tristoletnice. Še bolj čuden je pa slučaj, da se je oni mož, ki je poklical l. 1597. jezuite v Ljubljano, imenoval dr. Ivan Tavčar, kakor se piše dr. Ivan Tavčar sedanjí sovražnik jezuitov, prijatelj luteranov in spisovatelj „Izgubljenega Boga“. Katoliški reformator Tavčar je bil škof ljubljanski, luteranski reformator Tavčar je pa advokat na Bregu v Ljubljani. Škof Tavčar je Kranjce pokatoličnil z dobrimi šolami, advokat Tavčar pa grozi, da jih bode poluteranil, če ne s šolami, pa z grobstvo Martina Lutra. Prvi Tavčar je zmagal, drugi . . . ?

Sedmica je sicer sveta številka, pa je bila binkoštni ponedeljek v „Narodnem domu“ v Ljubljani jako žalostna številka. Sedem (!) županov je prišlo iz vseh slovenskih dolin in ravnin na Hribarjev županski shod. Drugi „častiti gostje“ so bili le navadni svetniki Turkovskega kalibra, katerih nihče ni bil vreden, da bi ga kdaj peljali županovi železni šimeljni. Prav za prav sta bila pred banketom dva župana več. Dolgo sta preplašena iskala tovarišev po „Narodnem domu“. Pa, bogsigavedi, kako se je zgodilo, ali ju je kdo nadelal, da so drugi liberalni župani šli najprej na božjo pot na Brezje, ali sta se hipoma, kakor bi rekel Malovrh, potretjeredila, factum je, da sta jo ta dva župana, zastopnika Dolenjske, pobrisala še pred kosilom iz „Narodnega doma“ in odšla k „Mariji pomagaj“ na božjo pot. Vse popraševanje po njih je bilo zaman, in tako je bobneča Hribarjeva napitnica donela samo na 14 županskih ušes. Prepričani smo, da bi bilo prišlo na shod nekoliko več županov, ako bi se ne bili bali, da bodo obdelovani z Martina Lutra grobstvo, ki se je malo dni poprej v „Narodu“ razglasila kot glavno načelo narodnega programa. Naši vili župani pa niso tako topi, da bi tega ne umeli, kakšnega zajca je po nasvetu zeloglasnega Tavčarja hotel ustreliti Hribar s svojim shodom. Zato so ostali doma. Upamo, da bode župan ljubljanski kmalu sam spoznal, da smešni reformator dr. Tavčar le škoduje Hribarju — prijatelju slavnega katoliškega vladike Strossmayrja — in da Hribarju od istega časa kopnita ugled in slava, odkar je padla iz ust reformatorja pri njegovi mizi prva groba beseda, namreč psovka „far je far“, na takratnega prvega gosta slavnega vladike, na ljubljanskega knezoškofa. Vsa gonja zoper versko-gorečega in vrlo-narodnega škofa dr. Jegliča pa rodi baš nasprotno uspehe: Nikakor niso hoteli priti župani na shod klavernega reformatorja, poklanjajo se rajši kot zastopniki katoliških občin škofu vizitatorju.

Iz Celovca, 13. junija. — (Zborovanje „Kat. političnega društva za Slovence“.) Dne 7. t. m. je imelo imenovano društvo v prostorih rokodelskih pomočnikov svoje zborovanje. Po pozdravu predsednika č. g. Greg. Einspielerja, dež. poslanca, se je spominjal tajnik mej drugim umrlih udov Val. Müllerja in Kanduta. Nato je dež. poslanec g. Fr. Grafenauer v izvrstnem govoru bičal krivice, ki se nam gode od nemških liberalnih poslancev, in napovedoval ob enem, da dež. zbor ne bo imel več dolgo mirnih zborovanj, če bo Slovence še nadalje tako preziral.

Č. g. Val. Podgorc, prvi kmečki organizator na Koroškem, je omenjal, da so sklenili

vsi nemškutarski trgovci na Koroškem, z bojkotom uničiti „Gospodarsko zadrugo“ v Velikovcu. „Toda,“ pravi neustrašeni narodni boritelj, „s tem zadali bodo sami sebi smrtni udarec; na ta način smo, žal, primorani, sprožiti zoper nemške zatiralce še večji top, to je: ustanoviti v Velikovcu konsumno društvo, katero jih bo po sili izpametovalo ali pa jih spravilo na kant. Tako bo po njih lastni krivdi prišel Velikovec še prej v slovenske roke. Klin s klinom!“

Drž. poslanec g. L. Einspieler je počastil zborovalce z brzojavko z Dunaja, v kateri je poročal o ravno umirajočem državnem zboru. G. V. Legat je stavil predlog, naj se deluje na to, da se vrši prihodnje ljudsko številenje po narodnosti in ne po občevalnem jeziku. Konečno se je izreklo drž. poslancu mil. g. L. Einspielerju zaupanje, Čehom pa, dasi zborovalci načeloma niso za obstrukcijo, simpatije, ker jih je do tega koraka tirala le nemška oholost.

Politiški pregled.

Državni zbor je pokopan. Čehi so mu napravili „ofreht“ z vso slovesnostjo, s psovkami in krepelci. Bilo je, kot bi „strašili Boga“. Ni moglo priti drugače. Pokazalo se je to le: 1.) Skrajno smešen poraz je doživela tako zvana za delo voljena večina. Stari Jaworski in priprosti Kathrein sta bila komaj 12 ur v zvezi z nemškimi liberalci, samo toliko, da sta se ogrdila pred celim svetom. Dober nauk je to za vse tiste, ki hočejo biti vladnejši, nego vlada sama. Körber je bil že po prvi konferenci nove večine jasno prepričan, da se s temi ljudmi ne da vladati. Češko obstrukcijo bi pač radi vsi zlomili, toda le zato, da bi sami si ložje ohranili pri ložnost za obstrukcijo v svojem smislu. Kdor je proti obstrukciji, mora biti proti vsaki. Z nemškimi nacionalci in liberalci se pa ne bo dalo boriti se proti obstrukciji sploh, ker so ti njeni izumitelji. Poslovni red v protiostrukcijskem smislu ne bo mogoč z možmi Kaiserove, Hofmannove, Funkejeve in Schweglove stranke. 2.) Poljaki so se izkazali, da imajo sebe mnogo rajše, nego kakeršna koli načela. Tudi to je dobro. 3.) Pokazala se je potreba trdnega kluba z odločno krščanskim, socialno reformatoriškim in za vse narode pravičnim programom. Sem morajo tudi krščanski socialisti, če hočejo, da bodo živeli kot pomenljiva stranka. Pameti nam je treba, da mi Jugoslovani ne zavozimo v teh kritičnih časih. Neumnost naših liberalcev je sedaj bolj kot sicer velika in grozno nevarna. Reši nas jih, o Gospod!

Še **jedenkrat dunajske občinske volitve.** Pri volitvah v IV. razredu se je sosebno pokazalo, da nimajo Schönererjanci na Dunaju prav nič moči. V volilnih okrajih z 12.000 in 20.000 volilci so dobili po 107 do 265 glasov. „Ost-deutsche Rundschau“ je zato po volitvi — za uvodni članek prinesla dopis iz Masumpa na Koreji. Socialni demokratje so se nekaj bahali, da je število njihovih glasov narastlo. To ni res, ker so zanje šli volit le židovski liberalci. Socialni demokratje so v vseh dvajsetih volilnih okrajih dobili 56.000 glasov. Mej temi mokračji je 27.000 Židov in 10.000 čeških delavcev. To je ves „napredek“ socialnih demokratov na Dunaju. Toliko v odgovor tudi na „prismodarizem zadnje Domovine“.

Umrli je na Dunaju dr. Kajetan Bulat, predsednik dalmatinskega deželnega zbora in državni poslanec, v 64. letu svoje dobe. Mož je bil pristaš hrvatske narodne stranke. V zvezi z posl. Povšetom in Barwinkim je načeloval v drž. zboru „Slov. krščanski narodni zvezi“.

Nemške marke za avstrijske Nemce. Nemški „Allgemeiner deutscher Schulverein“ v Berlinu je poslal v preteklem letu 120.000 mark v Avstrijo.

Nizozemska kraljica Viljeldmina se zaroči z 22letnim saksonsko-vajmarskim princem Bernardom.

Srbski razkralj Milan nima posebno lahke vesti, ko čita po raznih inozemskih časopisih čedne povesti o sebi in srbskem denarju. Te dni je priobčila „Information“ tole do-

godbico: Poneverjenja državnega denarja postajajo vedno pogostejša. Ko so lani zaprli ravnatelja užitnine, govorilo se je v javnosti, da manjka skoro dva milijona. Poneverjenje je javnost spravljalo v dotiko z bližnjim sorodnikom Milanovim, Mihaelom Bogičevićem. Ta mož je mej preiskavo umrl nagle smrti, Simičić je bil obsojen v sila nizko kazni. Skoro na to so si šepetali ljudje, da je izginilo iz blagajne remontnega oddelka 800.000 frankov. Ta blagajna je bila pod direktnim Milanovim vodstvom. Zadnje dni so zopet odkrili velikanska poneverjenja v vojaških magacinih beligradske trdnjave. Milan je predlagal „v interesu dobrega imena srbske vojske“, naj se potlači ta dogodek. In zgodilo se je tako. Milan ima na Srbskem lepe čase.

Domače novice.

Osebnosti. Naslov profesorja se je pripoznal gimnazijskemu učitelju dr. Jos. Pipenbacherju v Novem Mestu. Ljubljanski profesor Maks Pleteršnik stopi s koncem šolskega leta v stalni pokoj.

† **Dekan Mežnarec.** Umrli je v Kranju ododni dekan gospod Anton Mežnarec v starosti 67 let. Pokojnik si je pridobil velikih zaslug za oplešanje in poprave kranjskih cerkv; pred vsem župne cerkve. Bil je vrl rodoljub in sploh značajan mož. V Kranju je služboval kot kaplan, župni upravitelj, župnik in dekan vsega skupaj 42 let, a kakor dekan 25 let. Pokoj duši njegovi!

O pokojnem dekanu Mežnarcu nam piše duhovnik iz kranjske okolice: Veličasten pogreb je imel dekan Anton Mežnarec dne 13. t. m. Bil je slučajno dan pogreba njegov rojstveni dan in njegov god. Rojen je bil pok. Mežnarec dne 13. junija l. 1833. na oni slavni gorenjski Breznici, ki je poklonila že toliko talentov slovenski domovini. Izreden talent je bil tudi pokojni dekan, glede značaja je bil pravi Gorenjec, tvrd, neizprosni, mož jeklen, v izvrševanju duhovskih poslov izgledno natančen in marljiv, čil varuh pravic dekanatske duhovščine, odločen narodnjak in zlasti pospeševalec razvoja mesta Kranja. Ni tedaj čudo, da je privrelo k pogrebu 68 duhovnov in da je tudi kranjsko meščanstvo na poseben način izkazalo mu svoje spoštovanje, ko ga je spremilo na zadnjem potu. Pred farovžem in ob grobu je lepo pelo pevsko društvo „Kranj“, mej potom je ganljivo svirala nova mestna godba in na pokopališču nas je vzlasti presenetil mnogoštevilni in izvrstni dijaški pevski zbor, ki je z največjo točnostjo zapel latinsko nagrobno pesem. Pokopal je Mežnarca ljubljanski prošt dr. Klotutar, ki mu je govoril tudi v cerkvi jako primerno in mladeniško živahno v slovo, spominjajoč se lepih potez, ki so krasile v življenju značaj pokojnikov, in dogodka, da ga je prav on pred 25. leti vmestil za kranjskega dekana. Dostavim naj še, da je kranjski rojak pok. knezoškof dr. Widmer izjavil se l. 1882. pri neki priliki: „Ko bi jaz postavil kakega dekana za Kranj, naredil bi Mežnarca“. Imel je dekan Mežnarec, kakor vsak mož, ki ni hinavec in nosi hrbtnico ravno, tudi svoje nasprotnike, a še ti so sedaj polni hvale o lepih lastnostih pokojnikovih. Mežnarčeva oporoka kaže kaj, dela „mrtva roka“. Večino svojega premoženja je bil Mežnarec že prej založil pri popravah veličastne župne cerkve; v oporoki je pa cerkev postavil glavnega dediča in podaril ji precej veliko založeno svoto, in 4000 kron je odločil za dijaško ustanovo. To je bil mož! Mi mu voščimo: blag spomin in večno luč!

Prvi hrvatski katoliški shod se bode vršil v Zagrebu dne 3. septembra. Na oklicu, ki povdarja, da brezverstvo ni nikjer privedlo do pravega napredka, so podpisani naslednji odlični hrvatski možje: Pavao Gugler, naslovni biskup in prior vranski, predsednik. Dr. Ivan Krapac, naslovni biskup in kanonik, I. podpredsednik. Dr. Šandor pl. Bresztyensky, narodni zastopnik, II. podpredsednik. Dr. Gustav Baron, kanonik. Dr. Ante Bauer, kr. vseučiliški profesor in narodni zastopnik. Dr. Andrija Jagatić, prelat in superior milosrdnic. Stjepan

Korenič, urednik „Kat. Lista“ je odborov tajnik. Stjepan Kučak, o. kr. gimn. profesor. Dr. Krešimir Kvaternik, erarski odvetnik. Cvjetko Rubetić, kanonik. Dr. Ivan Ružić, odvetnik. Tade Smičiklas, kr. vseuč. profesor in narodni zastopnik. Dr. Fran Vrbanić, kr. vseuč. prof. in narodni zastopnik.

Promocija. G. Jos. Kržišnik, duhovnik lavantinske škofije in vnet krščansko socialni organizator, je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Oba rigorosa je dovršil z odliko. O, ti krščanski socialci niso takó prazne glave! Vrlemu možu čast in mnogo let!

Marijine bratovščine. Kakeršnega koli sredstva se posluži knezoškof dr. Jeglič, da bi obvaroval ljudstvo moralnega propada in udano katoliški veri, vselej skočita kviško Tavčar in Malovrh in začeta nabijati s psovskami ter klicati policijo na pomoč. Sedaj so jima na poti Marijine bratovščine. Za praznik sv. Rešnjega Telesa, ko so te bratovščine javno nastopile, sta izpustila v „Narodu“ zoper nje dolg članek. Dr. Tavčar pravi, da te bratovščine niso nič drugega, kakor pod versko krinko skrite politične organizacije. To je resnica, vsaj v njegovih očeh, kajti odkar ima dr. Tavčar brezverstvo za prvo točko političnega narodnega programa, mora biti po njegovih nazorih tudi vse, kar utrja in pospešuje katoliško vero, političnega značaja in oni strah, ki podira pasje-versko organizacijo. Če se postavimo na Tavčarjevo stališče, potem razumemo, zakaj piše „Narod“ o bratovščinah, da netijo le verski fanatizem (hoče reči: gorečnost za verske stvari), da odrasli, še ne samostojni mladini vcepljajo klerikalne (hoče reči: katoliške) ideje in da se ž njimi priklene ljudstvo tako trdno na farovško verigo (tako ta list zaničljivo imenuje katoliško vero), da se je nikdar ne oprosti. — Po našem mnenju so bratovščine notranja cerkvena zadeva, v katero naj ljudje, ki nočejo priznati voditeljev, katere je sv. Duh postavil, da vladajo cerkev božjo, ne vtikajo svojega nosa. Nezasišlan škandal pa je, da dr. Tavčar kliče policijo in vlade in ministre na pomoč zoper stvar, katero sta gojila njegova strica duhovnika sama z veliko gorečnostjo, če omenja, kakor bi bile bratovščine kake državne nevarne skrivne družbe, ko vsa znamenja kažejo, da mora on sam biti član kake skrivne, državne nevarne framasonske družbe. Na potu so Tavčarju tudi društvena znamenja in društveni trakovi in tudi zoper to kliče na pomoč „čuvarje zakona.“ Toda ta znamenja niso nič drugega, kakor znaki notranjega verskega prepričanja, kakor so n. pr. peresa od divjega petelina ali divje kokoši za Tavčarjevim klobukom najbrže znak notranje divjosti in grobosti. Sicer pa vse kričanje nič ne pomaga in zastoj je vse bruhanje jeze na procesije in bratovščine. Tudi na Kranjskem, upamo trdno, bode še vedno cvetela katoliška zakonita organizacija, ko bode že davno strohnul pod zemljo strupa polni Tavčarjev organizem. Lahko ima kdo o koristi ali škodi bratovščin svoje nazore, ali odločno protestujemo proti temu, da bi Tavčar, kateremu v miru puščamo njegovo Sokolsko organizacijo, zoper vsak pojav katoliške misli klical na pomoč policijo, kakor delajo v Trstu nestrpni židovski Lahoni. Dan za dnevom podaje „Slovenski Narod“ novih dokazov, kako prav je imel škof, da je tistim, ki hočejo ostati katoličani, odločno naročil, naj ne čitajo veri sovražnih, umazanih listov.

Dr. Evgena Lampeta, ki je znan kot najtreznejši in najsolidnejši duhovnik, je „Slovenski Narod“ mej uprav barabskimi psovskami razglasil za — pijanca in pouličnega razsajača ter mu zagrozil s „špehkamro“. Ljubljancani, ki poznajo dr. Lampeta, so rekli, da je ono notico v „Narodu“ morala pisati kakšna pijana poljanska krava.

Na Bledu so pri obč. volitvah zmagali združeni „Narodovci“ in Nemci.

Ljubljanski grad bode erar popravil, kar ga bode veljalo 12.000. Ker bode v novi justični palači premalo prostora za kaznjence, se bode poslopje na Gradu rabilo, kadar bode novi Žabjak prenapolnjen.

Novo tiskarno ustanovi v Šelenburgovih plicah A. Slatner, poslovođa pri Milicu.

Občni zbor „Slovenske Matice“ bode dne 27. t. m. ob petih popoldne v mestni dvorani. Na dnevnem redu je mej drugim tudi točka: „Odborovo poročilo o izvršitvi sklepa izrednega občnega zbora z dne 21. rožnika lani glede nameravane prodaje društvene hiše na Kongresnem trgu štev. 7.“

Cesar pride v Gorico. Goriški deputaciji, ki se je poklonila cesarju pretekli ponedeljek, je cesar obljubil, da pride k štiristoletnici v Gorico kakor hitro mu čas dopusti. Slavnost bode torej zelo sijajna.

Veselica v Šiški. „Narodna čitalnica v Šiški“ in „Podružnica sv. Cirila in Metoda“ priredita jutri, v nedeljo 17. junija 1900. leta, Ciril-Metodovo veselico pri „Matjanu“ v Zgor. Šiški. Pri veselici sodeluje mešani zbor Šišenske čitalnice pod vodstvom kapelnika g. Beniška in tamburaški klub „Zvezda“ pod vodstvom g. Adamiča. Spored: 1. Pevski del: 1. Eisenhut: „Mazurka“, zbor. 2. V. Parma: „Čolnić“, zbor. 3. Sachs: „Vijoličen vonj“, zbor. 4. Fr. Gerbič: „Žitno polje“, zbor. 5. Sattner: „Nazaj v planinski raj“ zbor. II. Govor. Godbenih točk je 10. Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina prosta. Prostovoljni darovi v korist „Ciril-Metodove družbe“ se bodo hvaležno sprejemali. — Najuljudneje vabi k vdeležbi — odbor.

Vprašanje mestne godbe v Ljubljani se menda končno vender le uredi. Ustanovi se društvo, ki bode oskrbelo primerno podporo. Po nekaterih uradih se nastavijo godbe večši ljudje. Kapelnik bode g. Hilarij Benišek.

Celjski občinski svet je protestiral proti nameravani proslavi 10letnice celjskega „Sokola“ v Celju, češ, da se zaradi takih slavnostij ogibljejo tujci Celja. Tujci se ogibajo Celja radi nemških surovostij, ki se gode proti Slovincem ob slovenskih slavnostih. Celjski Oechs naj slovenske, hrvatske, češke in poljske „Sokole“ prijazno pozdravi, pa bode zopet prišlo Celje pri tujcih v dobro ime. — Žalostno bi bilo, ako bi se morali slovenski „Sokoli“ le z revolverji v rokah ubraniti napadov podivjane celjske fakinaže, ko pojdejo iz Celja v Teharje.

Mrličje sežigali bodo v Gradcu. Dotično dovoljenje je že dal graški občinski zastop du-najskemu društvu za sežiganje mrličev „Flamme“ ter je prepustil društvu tudi brezplačno 3000 m² prostora, da ondi zgradi poslopje za sežiganje. Nemški nacionaanci se ogrevajo za tako sežiganje, ker je v nasprotju z verskimi nazori, naj tudi govore pomisleki gospodarskega in pa sodno-medicinskega značaja proti sežiganju. Večina higienikov veččakov je proti sežiganju.

Celovski slovenski bogoslovci prirede slavnostno akademijo v četrtek dne 21. junija l. 1900 točno ob 1/2 5. uri popoldne. Slavnost se zvrši v spomin stoletnice rojstva knezoškofa A. M. Slomškega. Spored: 1. A. Nedved: „Domovina.“ Besede A. Praprotnikove, poje moški zbor. 2. V pozdrav. Govori č. g. Janko Maierhofer. 3. J. Runjanin: „Lepa naša domovina.“ Vdarjajo tamburaši. 4. Slavnostni govor: „Ljudska šola po Slomškovih nazorih.“ Govori g. France Cukala. 5. Dr. B. Ipavec: „Oblaku.“ Besede A. Aškerca, poje kvartet. 6. „Šopek slovenskih narodnih pesnij.“ Vdarjajo tamburaši k goslm. 7. Iv. pl. Zajc: „Solčni izhod.“ Besede Rückertove, pojeta č. gospoda Iv. Arnuš in V. Poljanec. 8. Fr. Kuhač: „Melodija bosanskega goslarja-berača.“ Adagio molto, igra g. A. Mergl, spremljata bugarija in berde. 9. S. Gregorčič: „Blagovestnikom.“ Deklamuje g. Iv. Hornböck. 10. Iv. pl. Zajc: „Večer na Savi.“ Besede dr. Iv. Zaharjeve, poje moški zbor. 11. Sklepne besede. Govori č. g. J. Maierhofer. 12. „Ločitev.“ Narodna pesen, poje kvartet. 13. „Koračnice.“ Vdarjajo tamburaši. — Odbor slovenske akademije v Celovcu.

Drobne novice. V Slov. Bistrici je umrl notar Franc Ratej v 76. letu svoje dobe. — Hrvatski romarji v Rim odpotujejo iz Zagreba 26. t. m. — Katoliško ljudsko deško šolo s petimi razredi bode v Gradcu ustanovil „Katholischer Schulverein“. — Celjska narodna godba je v četrtek igrala pri procesiji v Žalcu. — Štajerski deželni muzej se razširi. — Denar ponarejala sta kovač Jurij Pirč in posestnikov sin Mat. Kožar iz Malence pri Čatežu. Orožniki so

ju prijeli. — Obstreli je v Štepanji Vasi Jože Kos, po domače „Vratarjev“, znanega pijančka Jak. Breskvarja po domače Greguca. — Protislovenskega agitatorja Krstiča v Istri so orožniki pripeljali v zapor v Volovski. — Ušel je od gradnje tukajšnje justične palače mariborski kaznjene J. Deutschmann. — Družbi sv. Cirila in Metoda je deželni šolski svet štajarski dovolil ustanoviti privatno jednorazredno deklško šolo na Muti. — V Gameljnih pri Št. Vidu nad Ljubljano so blagoslovili nov vodovod. — Občinske volitve v Kastvu je vlada na veselje Italijanov razveljavila. — Porotno sodišče v Celovcu je obsodilo 19letno Magdaleno Stippich, ki je 23. marca položila svojega deset dnij starega otroka v sneg, da je zmrznil, na deset let težke ječe. — Izlet na Vrhniko je napravil pretekli četrtek „Ruski kružok“ iz Ljubljane. — Nadvojvoda Leopold Salvator je na svojem potovanju obiskal tudi nekatere isterske občine. S predstavljenimi osebami je govoril le hrvatski. — Občinski odbor kranjski je sklenil, pričeti s pripravljalnimi deli za električno razsvetljavo. — Mojsterska zadruga vseh obrtov se snuje za radovljiški politični okraj. — V Ameriko je odpotovalo meseca maja z ljubljanskega kolodvora 210 oseb. — Na Ježici je danes teden pogorela Fr. Urbanu hiša, Mihovcu vse poslopje. Urhu pa gospodarsko poslopje in tri krave. Zažgali so otroci.

Napad v ljubljanski okolici. Po ljubljanski okolici se potika mnogo brezdelnih elementov, ki so nevarni lastnini in ljudem. Na poti, ki drži proti ljubljanskemu vodovodu, je neki neznanec napadel Peričnikovo dekle iz Savelj, ki je peljala mlekarški voziček. Hudobnež je pahnul dekle v deteljo. Dekla se je junaško branila. Napadalec ji je grozil z nožem, a vrla dekla je ostala neustrašena in dejala: „Ne boš me premagal, če me prav zakolješ.“ Dekla ga je tudi precej opraskala, in ker je na vso moč upila, zbal se je napadalec in zbežal. To je že drugi slučaj na tej poti.

Ustrelil se je v sredo zjutraj tukajšnji tovarnar g. Adolf Tönnies. Pravijo, da se je 45letnemu možu zmešalo. Umrli ni zapustil nobenih zapiskov.

Slavnost v Vrbi na Gorenjskem v prid Prešernovega spomenika dne 17. t. m. obeta biti prav lepa. Priredila jo bodo gasilna društva iz radovljiškega okraja: Breznica, Begunje, Mošnje, Bled, Kamna Gorica, Boh. Bela, Radovljica, Mojstrana, Koroška Bela in Rateče. Soudeležba pa je naznanjena od drugih društev po okolici in izven nje. Pred rojstno hišo pesnikovo zapeli bodo združeni pevci vseh društev „Luna sije“ iz Aljaževe pesmarice ter obesili lovorjev venec na spominsko ploščo, za tem pa odkorakali na Selo, kjer se bode vršila veselica s petjem, godbo, srečkanjem in drugimi razvedril v prid Prešernovega spomenika. Začetek bode ob 3. popoldan.

Toča v Gorici. Nad Gorico in okolico je prihrula dne 8. t. m. strašanska nevihta s točo in nalivi ter napravila zelo veliko škodo.

Istrski laški župani se skličejo v kratkem na zaupen shod, da protestujejo zoper dvo in trojezičnost uradnih napisov, pečatov, stampilij itd. Za Lahe niso takšne stvari malenkost.

Deželni šolski svet koroški je v svoji seji določil, da bodi novi učni jezik na novoustaljeni šoli v Malem Št. Vidu nemški, z dostavkom, da mora tamošnji učitelj znati slovenski. V šolo bodo hodili malone sami slovenski otroci, in vender se bo poučevalo edino le nemški.

Iz Celovca. V petek dne 8. junija je umrl tukajšnji č. g. mestni župnik pri glavni mestni fari sv. Ilja, Leopold Unterkreuter. V četrtek zjutraj ga je zadela kap. Našli so ga poleg postelje brezzavestnega.

Nakupovanje bikov-plemenjakov. Deželni odbor kranjski je dobil od deželnega zbora naročilo, da se pri nakupovanju bikov-plemenjakov iz deželnih sredstev ozira na domačo prirejo ter kupuje v deželi take bike, ako so v čistih pasmah in primerni kakovosti na razpolago. Deželni odbor bo jeseni o priliki premovanja goved nakupoval sposobne bike po posebni komisiji, na kar že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo čistokrvne sposobne bike v reji.

Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem se je v sredo popoldne obravnavalo o znani aferi ognjegasnega društva. Načelnik g. Stricelj tožil je društvenega častnega člana tovarnarja Drelseja radi razžaljenja časti, ker je pravil, da je po ognjegasni slavnosti pogodil se stavbinski mojster g. Supančič z g. Stricljem, da kupi smereke, katere si je pridobil g. Stricelj za 14 gld. za 20 gld., in da se je pri pogodbi dejalo, da bode dohodek na korist ognjegasnega društva. Ker je pri službenem shodu iz blagajniške knjige blagajnik bral, da je izkupiček le 16 gld., so nastale razne, za gospoda Striclja ne posebno častne govorice. Gospod Drelse je izjavil, da je govoril le to, kar je pri pogajanju slišal, in da ni hotel s tem blatiti časti gospoda Ludovika Striclja. Sumljive govorice so nastale, ker gosp. Stricelj ni dal na zahtevo revizorjev blagajniško knjigo v pogled. Zdelo se mu je, da kar gosp. Supančič obljubi, tudi da. Priča Supančič je izjavil, da se je pogodil z g. Stricljem le za 16 gld. G. Drelse je bil obsojen na 200 kron globe. Obsojen se je obrnil do dr. Krisperja, ki je zastopal g. Striclja, ter dejal: „Herr Doktor, Sie sind wirklich grossartig aus nichts etwas zu machen“. Zastopnik Drelsejev dr. Walentschagg je prijavil priziv.

Najnovejše vesti.

Osebnosti. V Šmartinu pri Slov. Gradcu je bil danes pokopan vrli narodni borilec župnik dr. Šuc, ki je bil nekdanji deželni poslanec. — K sv. Joštu pride za ekspozita šmartinski kapelan č. g. Alojzij Šarec, v Šmartin pa za kapelana č. g. Anton Poljšak. — Dež. odbor je mesto g. kanonika Sajovica imenoval članom okr. šolskega sveta postojinskega župana gosp. Jos. Deklevo.

Slovensko gledališče zgubi dosedanjega režiserja g. Rud. Inemanna, ki gre na narodno češko gledališče v Prago. Gospa Irma Polakova pojde na beligradska gledališča in dobi njen soprog g. Bohinjec menda srbsko državno službo. Tudi g. Deyla baje ne vidimo več na deskah slovenskega gledališča. Govori se, da se za režiserstvo pulita Housa in Orehek.

Nezaslišani škandal. Tržaška policija je na praznik sv. Rešnjega Telesa bratovščini sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu branila, udeležiti se spreveda z novo zastavo. Slovensko ljudstvo je demonstriralo proti lahonskemu nasilstvu. Policija je več ljudi zaprla. Odbor bratovščine je poslal pritožbe ministerstvu in nunciju. Gotovo je, da je škof premehak, ker se odločno ne upre nečuvnemu in nezakonitemu izzivanju Lahonov in Židov.

Prememba posesti. Hišo štev. 52 v Prešernovih ulicah, ki je bila lastnina Marije Borštnikove, je kupil tukajšnji trgovec E. Kavčič za 54 000 kron.

V Drulovki pri Kranju je pogorelo na praznik sv. Rešnjega Telesa, ko so bili ljudje pri procesiji, 11 hiš in cerkev. Zažgali so otroci. Iz zvonika je padel en zvon, drugi je počil.

Šolsko leto se na tukajšnji višji gimnaziji konča dne 1. julija, ker se potem prično zrelostni izpiti, ki bodo trajali dolgo, ker je blizu 80 abiturijentov.

Dunaj, 16. junija. Definitivno je sklenjeno, da se državni zbor ne razpusti.

V Južni Afriki se nadaljujejo praske med Angleži in Buri. V sredo se je bojeval Roberts do noči z Botho. Buri so prizadeli angleškim četam mnogo izgub. Naposled so se umaknili proti vshodu. 15 angleških milj od Pretorije pri Erostenfabriken so 13. t. m. Buri naklestili Angleže. Tudi pet milj dalje se je Angležem slaba godila. Na ozemlju Oranje države so Buri Angležem vjeli troje bataljonov. Pri Vredefertu sta se Methuen in Kitchener združila s 35.000 možmi in še-le potem sta premagala — 6000 Burov. Angleški general Buller je naznanil, da je dobil v pest mesto Wakkerstrom in okolico. Hunter pa javlja, da se mu je udal Klersdorp. „Zmagoslavni“ Angleži bodo imeli pač še britke ure, predno vse Bure dobe v pest.

Na Kitajskem Bokserji vedno silnejše divjajo. Zažgali so v Peking japonsko poslaništvo in ubili kancelarja japonskega poslaništva. Kitajske čete so za nasipi izven Pekinga nastavile topove na angleško in ameriško poslaništvo. Pred Peking je prišlo 1500 ruskih vojakov s štirimi kanoni. Cesarica vdova sprevideva, da bode nje podpiranje Bokserjev privedlo Kitajsko v propad, ako se ne uda težnjam velevladstij po miru.

Razne stvari.

Sv. oče, o katerega bolezni so pretekli teden poročali, se je v nedeljo zvečer v kljub ugovoru zdravnika dr. Lapponija podal v cerkev sv. Petra, vsprejel tam romarske deputacije in podelil blagoslov. Listi popisujejo dogodek pri nedeljskem jutranjem obisku dr. Lapponija. Papež ga je vsprejel z besedami: „Le ne ugovarjati, ljubi Lapponi, danes zvečer se damo nesti doli v cerkev in vi pojedete z nami. Ako bi se Vam kaj pripetilo, bo že pomagal fra Orsenigo (usmiljeni brat, vodja reševalne družbe). Dobro vemo, kaj si smemo zaupati; naša ura še ni prišla. Delo nam je najboljšo kratkočasje in tudi najboljšo zdravilo“.

Telefonograf. Tako je ime iznajdbi, ki je kombinacija telefona z magnetičnim fonografom. Na tem aparatu bode omogočeno, da dotičnik, ki hoče sprejeti kako telefonično sporočilo, ni primoran v to svrhu stati pri telefonu, marveč sprejme isto lahko pozneje iz fonografa, v katerega se je javilo po telefonu sporočilo.

Skrivnosti anarhista. Čuje se, da je oni Pontoni, o katerem se je toliko pisalo z ozirom „na skrivnostni umor pri Pierisu“, anarhist. Italijanskim karabinijerjem je baje pripovedoval, da je član anarhistične zarote, in da je bil izbran, da umori visoko osebo. Ker pa tega zločina noče storiti, a bi drugače tovariši umorili njega, je hotel pobegniti in je simuliral tisti umor pri Sočinem mostu. Izvedelo se pa ni, katero visoko osebo bi bil imel umoriti.

General Roberts v nevarnosti. Šele nedavno se je zvedelo, da bi bili Buri kmalu vjeli vrhovnega poveljnika britanskih čet v južni Afriki, vojnega maršala Roberta. Ko se je v bližini Dreefonteina peljal v kočiji na rekognosciranje terena, je le s tem ušel zasedi, katero mu je nastavljal burski general Celliers, da se je nekemu Buri puška vsled nepredvidnosti prežgodaj sprožila in je kočijaž hitro obrnil konje nazaj in poveljnika spravil v varnost. Da je manjkalo le za las, da ni bil Roberts ujet, se razvidi iz tega, ker je njegov adjutant, potem, ko so mu Buri ustrelili konja, padel sovražnikom v roke. Kolika škoda, da niso vjeli tega poveljnika, ki se v krivični vojski v kočiji vozi okrog!

Moskva brez vode. Moskva je bila nekaj dni brez vode. Glavne cevi vodovoda so počile. Jeden sod vode je veljal v Moskvi 25, jedna porcija čaja 1 rubel. 200 delavcev je neprehoma na delu, da popravi pokvarjeni vodovod.

Staro-katoliki nazadujejo na Nemškem. Na vsem Pruskem je bilo l. 1898. le 127 starokatoliških krstov in 720 starokatoliških šolskih otrok. Kar že Prusi zametavajo, za to se ogrevajo nemški Gradčani!

Srednje šole za ženske. Z ustanovitvijo takih šol se sedaj bavijo v avstrijskem naučnem ministerstvu. Te šole bodo drugače urejene, nego šole za moško mladino, ter bode pouk predmetov moških srednjih šol za ženske srednje šole primerno preurejen. Tudi so v naučnem ministerstvu mnenja, da se pozneje ustanovi na Dunaju neka ženska višja šola.

Železnice v bodočnosti. Nedavno so bili na Gross-Lichterfeldu pri Berlinu poskusi s Siemens in Halskovo veliko električno železnico. Dočim naši brzovlaki prevozijo v jedni uri 75 kilometrov, bodo električni brzovlaki prevozili v jedni uri 150 do 170 kilometrov. Poskusi so se dobro obnesli.

Velikansko postrv so ujeli v Staadu v bodenskem jezeru. Dolga je 105 cm., v okrožju ima 57 cm., težka pa je 27 funtov.

Zopet tragedija v Monte Carlu. V Monte Carlo se je pred nekaj tedni pripeljal iz Belega Grada grof Rabeleschi Garbata s soprogo, s

katero se je pred kratkim poročil. Bila sta na ženitovanjskem potovanju in se nastanila v „Grand Hôtelu“. Grofica je imela nekaj nad 20 let, grof pa še ni dosegel 30. leto. Kakor navadno, sta tudi ona dva s prva le iz radovednosti in v zabavo obiskala slovito igralnico, ki je zahtevala že toliko nesreč in žrtv in ki je tudi za nju imela postati pogubna. Toda kmalu se je mladega para polotila igralska strast in v malih dneh je grof izgubil vse svoje premoženje, nad 100.000 gld. Ostal je brez novčiča in je v obupu s svojo mlado soprogo vred skočil v morje. Trupli so našli v bližini gradu. Igralnica v Monte Carlu je pač tudi velikanska ironija evropske omike v dvajsetem stoletju, pravcata sramota za vse izobraženo človeštvo.

Novo delo Tolstojevo. Skoro obelodani Tolstoj novo svoje delo pod naslovom: „Robstvo naše dobe“. Slavniti ruski pisatelj nam pokaže v tem delu pred vsem trpljenje delavcev v mestih.

Narodne knjižnice na Ogerskem. Ogerski minister za uk in bogočastje, pomadjarjeni Slovenec dr. Julij Vlašič, namerava ustanoviti v kakih 1000 občinah na državne troške narodne madjarske knjižnice.

GLASNIK.

Stavka v Vevčah je končana. Delavci so šli v torek zjutraj na delo. Osrednje vodstvo jim je na razgovoru v Gradcu diktiralo pogoje, katere so pod vplivom socijalno-demokratskih zastopnikov potrdili tudi zastopniki vevških delavcev. V pogodbi se trdi, da so šli delavci nezakonito (!) v stavko, in vodstvo si je pridržalo proste roke, odpuščati in vsprejemati delavce; s tem si niso osigurali varnosti oni, ki so stali sedaj na čelu štrajka. O Briclju si je pridržalo vodstvo popolno prosto roko in reklo, da se naj še zvrši prosta preiskava. Vodstvo jim je „dovolilo“ (in s to milostjo, ki je le delavska pravica, se je socijalno-demokratski govornik na shodu bahal) organizovati se. Zboljšalo jim je plače: ženskam po 5 in moškim po 10 kr. na dan. Priznalo je tudi zaupne može, o katerih pa se v pogodbi glasi, da naj podpisajo vodstvo glede reda v tovarni, prepuščal se bode delavcem tudi premog po lastni ceni. Ako primerjamo te pridobitve s zahtevami, moramo reči, da so delavci zelo malo dosegli. Posebno važna je bila točka zahtev, da se naj vsprejmo v delo vsi, ki so vodili štrajk, in da se jih vsled tega ne sme odpustiti. O tem pa v pogodbi ni duha ne sluha! Kako so mogli delavci to pogodbo vsprejeti, ko so vendar tako odločno povdarjali, da pri tej točki ne odnehajo in da hočejo imeti sonadzorstvo pri odpustitvi delavcev! O določbah glede kazni tudi ni sledu. Da je do tega prišlo, naj se delavci zahvalijo socijalni demokraciji, ki je po stranskih ovinkih gradweinskih delavcev zašla med nje in jim odjedla lep del vspeha, katerega bi bili s slogo in samostojnim notranjim nastopom dosegli. Krščanski socijalci so storili vse, kar je bilo mogoče, da se doseže dober uspeh. Da je izpuščen Bricelj ni zasluga dr. Tekavčiča, ampak je posledica interpelacije Vencajza in dr. Kreka. Dr. Tekavčič je našel tukaj le zrno, kot slepa kura v koritu, v katero je nasul nekdo polno žita. Socijalni demokratje ves čas stavke niso ganiili z mazincem, se niso brigali za delavce, jim niso dali skoro nobene podpore, da, celo bilo je med njimi takih, ki so želeli delavcem neuspeha. To lahko dokažemo, ako treba! Toda vrinili so se zadnji čas s pomočjo par neznačajnih možicev in pomagali tovarniškemu vodstvu skoro do zmage. To naj si delavci zapomnijo. Mi vemo, da vevški delavci nočejo biti socijalni demokratje, vemo pa tudi, kako se je delalo, da so omogočili nekateri socijalnim demokratom shod. Zakaj se ni takoj vsprejelo Briclja v delo? Ker se niso zavarovali v tem oziru pri vodstvu, kakor so jim nasvetovali kršč. socijalci. Delavci v papirnici sedaj lahko vidijo, kaj je tista socijalna demokracija, ki jih je edenkrat pri ustanovitvi nekega društva že osleparila, in kaj liberalstvo. „Narod“ trdi, da

so bile tiste zahteve delavcev odklonjene, ki so bile pretirane!! To je njegova stvar. Mi pa trdimo, da se mora delavca vsestransko varovati, ker je financijelno slabiji del, zato treba določb v pogodbah, ki varujejo delavca. Vsega tega pa tukaj ni. Ali je bila pretirana zahteva, da se nedolžnemu Bričlju ne sme nič zgoditi. Pač pa se je vodstvo tovarne dobro zavarovalo s to pogodbo. Ako bi delavci danes vstopili v stavko zaradi takega odpusta iz dela, se vodstvo lahko sklicuje na pogodbo in reče delavcem, da so pogodbo prelomili. Mi želimo, da delavci v slogi delajo in ne grejo v kakšni štrajk nepravilni, svetujemo jim pa tudi, da se ne izneverijo svojim dosedanjim načelom. Svetujemo jim, da ne grejo na lim socialni demokraciji, ki je vže toliko delavcev ogroževala. Organizujejo naj se samostojno na krščansko-socialnem temelju, ki je temelj pravičnosti in resnice. Pred vsem naj pa nikar ne gredo v nobeno organizacijo, ki bi želela tudi del njihovega denarja. Ves denar naj si ohranijo doma! Ne verujejo naj onim, ki trdijo, da je v Gradweinu njih rešitev, ne, to ni res. Gradwein je samo past, ki je nastavljena delavcem, da bi jih v njo vjeli socialni demokratje. Saj Čobal in Kristan vendar nista iz Gradweina, pač pa sta agenta tistih, ki razširjajo pri nas protikršćanstvo. Delavci pozor!

Kdor laže, rad krade. Ta pogovor se je zopet uresničil pri tistem, ki je zapisal v „Narodu“, da so delavci v Vevčah na shodu mladega Štefeta, „zastopnika krščansko-socialne budalosti takorekoč iz shodnice izpehali“. To je čisto navadna laž. „Narod“ ves čas stavke ni družega delal, nego grdil politične nasprotnike ter se zavzemal za rudečo internacionalo, zato tudi po stavki ne more biti drugačen. Bratci s dolгими prsti spadajo skupaj!

Delavsko varstvo v Curihu. V curiškem kantonu je predložen nov zakonski predlog za delavsko varstvo. Poleg zdravih stanovanj in delavnic za obrtne delegacije je tudi v predlogi določilo za trgovske uslužbenke: Delavni čas trgovskih uslužbenecv znašaj največ 11 ur na dan, v pisarnah ne čez 60 ur na teden. Plača za delo čez uro za nočno in nedeljsko delo bodi vsaj za četrtino višja od navadne plače.

Nezaloženi državni dolg je koncem maja meseca 1900, ko se docela umaknili iz prometa papirnate goldinarje, znašal v notah po pet goldinarjev 224 milijonov kron, v notah po 50 gld. — 24½ milijona kron, skupaj je torej bilo v prometu državnih not za 248½ milijona kron.

Koroška nemška krščansko-socialna društva so zborovala o Binkošti v Wolfsbergu. Sklenilo se je upeljati posredovanje služb.

Shod avstrijskih ključavničarjev na Dunaju. O Binkošti vršil se je shod avstrijskih ključavničarjev na Dunaju, katerega so se udeležili odposlanci iz vseh dežel cesarstva. Shod je zahteval, da se odpravi ali izdatno zniža vozna carina na železninske surovine ali polfabrikate, tuzemski fabrikati (izdelki) pa naj se ščitijo s primerno carino proti inozemski konkurenci; tudi naj se store primerni koraki, da se producenti in občinstvo obrani slabih nasledkov kartelov. Shod je izrazil željo po zakonu glede starostne in penzijske preskrbe obrtnih mojstrov ter ločitve obrtnih zbornic od trgovskih zbornic. Nadalje je zahteval državno združeno kreditno banko, razbremenitev malih obrtnikov potem subvencije glede doneskov k zavarovalnim blagajnam proti nezgodi, zahteval, da se tovarnarjem prepove imeti učence, ker se ti v tovarnah izobrazijo le enostransko. Konečno je zahteval shod, da smejo prirejati ključke za uporabo samo ključavničarji ter da smejo trgovci prodajati ključke samo ključavničarjem, ne pa tudi zasebnikom.

Dunajski postreščki so bili doslej sužnji židovskega podjetnika Folkmanna, ki je imel zavode postreščkov. Postrešček je moral plačevati židovskemu podjetniku 72 gld. tributa. Sedaj se je krščansko-socialnemu poslancu Bielohlawku posrečilo, postreščke oprostiti. Po-

streščki bodo odslej plačevali namesto 72 gld. okoli 12 gld. davka in bodo samostojni. Ogorski židje ne bodo smeli biti postreščki na Dunaju.

Papirnica Leykam-Josefthal je imela v preteklem letu čistega dobička 435.209 gld. 83 kr. To akcijonarji pripoznavajo po časopisih. Mej seboj vedo morda še za večji dobiček.

Statistika o nesrečah v rudokopih. V letih 1890 do 1899 je v rudokopih avstrijskih pripetilo se 13 velikih nesreč, pri katerih je zgubilo življenje skupno 805 rudarjev. Ponesrečeni so zapustili 538 vdov in 1263 otrok.

Nemško nacionalno delavstvo, s katerim je pričel tudi po slovenskih krajih šariti Franko Stein, nikakor ne napreduje. Njegov list „Der Hammer“ nima skoro nič naročnikov. Tako toži sam Franko Stein.

Mednarodni združni shod bode dne 8. 9. in 10. julija v Parizu. V prvi vrsti se bode razpravljalo o meščanskem ljudskem kreditu in o kmetijskem ljudskem kreditu.

Iz socialno-demokratskega tabora. Na Sedmograškem je strankarski shod socialnih demokratov izrekel se za madjarsko državno idejo ter je pripoznal vodstvo v državi madjarskemu narodu. To so čisti internacionalci! — Ljubljanski sodrug Železnikar vedno oponaša, da se vozi škof s parom konj. Na Francoskem v Parizu, ki je Železnikarju prav dobro znan, živi socialno-demokratski trgovski minister Millerand. Ta mož se vozi sijajnejše okoli, nego kak slovenski škof. Tudi pri obedu enakosti ne pozna. Ko je postal minister, daje sijajne obede. Ako pride sodrug Železnikar v naše uredništvo, mu pokažemo Millerandov jedilni list. — Soc. demokratični blagajnik podružnice splošne delavske bolniške blagajne kovinskih delavcev avstrijskih v Gradcu, Ferdinand Venzel, je defraudiral 1405 kron 71 v. Obsodili so ga na 8 mesecev. Voditelj socialne demokracije v Meranu je bil previdnejši. Vzel je denar, a je odnesel o pravem času pete.

Izgredi v Eisenerzu. Iz Ljubna poročajo dne 11. t. m.: O „veselici sv. Barbare“ v Eisenerzu so se pripetili večji izgredi. Moralo je nastopiti orožništvo, ki je rabilo orožje. Dva delavca sta mrtva, dva orožnika lahko ranjena. Pomnožili so žandarmerijo. — Nadalje javljajo o tem dogodku iz Eisenerza, da so delavci sprejeli žandarje, ki so morali posredovati, s kamnjenjem, vsled česar so rabili orožje. Razven dveh mrtvih delavcev so trije težko ranjeni. Trije orožniki so lahko ranjeni.

Darila.

Za vevške delavce smo pretekli teden dobili zopet precej darov. To je najboljši odgovor na »Narodovo« klobasanje. »Narod« in »Rudeči Prapor« nista ves čas stavke priobčila niti vinarja darov. Prisrčno se zahvaljujemo vsem prijateljem delavstva, ki so razumeli naš poziv in priskočili ubogim delavcem z darovi na pomoč ter tako omogočili, da niso delavci obupali in že prvi teden brezpogojno šli v tovarno.

Tretji izkaz darov: Iz Kroke: Člani katoliškega delavskega društva 10 K. Iz Jesenic: Tovarniški delavci na Jesenicah 21 K. Iz Maribora: Krščansko-socialni delavci 31 K 20 v. Iz Idrije: Člani »Katoliške delavske družbe« 35 K 80 v. Z Gorenjskega: Od sotrpinov 30 K. Iz Dobrepolj: Jožef Šteh 1 K, Ivan Klavs 50 v, Žagar Josip 1 K 80 v, Ramovš 4 K, J.—. 4 K, Nekdo 10 K, Tisel 30 v, Šuštar 20 v, Nustar Fr. 2 K, Somer Josip 20 v, Tisupnik 1 K, Leskovec 1 K. Iz Gradca: »Christlich-socialer Volksbildungsverein« 20 K, »Katolischer Arbeiter-Verein« 14 K 40 v. Iz Amstettenu: 14 K. Z Dunaja: Christlich-socialer Fortbildungs- und Unterstützungs-Verein der Weber 10 K. Iz Halleina: Fr. Wüster 16 K. Iz Chotieschau: »Christlich-socialer Arbeiter-Verein« 20 K. Iz Ljubljane: Č. g. J. Šiska 10 K, Cvetečnik 1 K, Karl Deuč 1 K, kanonik Sušnik 4 K, člani »Del. konsumnega društva« 14 K 40 v, uslužbenici užitinskega zakupa 20 K 80 v, Neimenovane 3 K 20 v, Ivan Pipp 1 K, Jožef Škrjanc 1 K, Jožef Marn 40 v, Dolenc Josefina 80 v, Janež Lucija 80 v, Dev Josefina 40 v, Grobelnik 40 v. Iz Kamnika: Val. Benkovič 25 K. Iz Vodmata: Trtnik 41 v, Černe 40 v, Neimenovan 46 v, Longyka 50 v, Franc Černe, Moste 1 K, Neimenovan 50 v, Andr. Taskar 2 K, Florijan Lavrič 1 K, Jakob Strah 1 K, Franc Pregel 1 K, Franc Debelak 3 K, Fr. Ziller 1 K, And. Breskvar 40 v, L. Žagar 40 v, Trobec 1 K, Trost 30 v, Erbežnik 1 K, Rode 1 K, Žibert 1 K.

Dalje sta darovala: A. Železny, ekspozit v Trnju 4 K, J. Zupan, kurat v Št. Petru 6 K. (Konec prihodnjik.)

Slovenci!

Zakurite na večer 6. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov!

UČENCA

za mizarstvo obrt vsprejemem takoj. — Ostalo po dogovoru.

Anton Dolžan,

12 (1—2)

mizar v Žerovnici (Gorenjsko).

Slovenci pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovci.

Domača umetnost!

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št 22

v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (14)

Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtopleje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,

Ajdovec, 20. okt. 1899.

župnik